

Prawa mniejszości narodowych, etnicznych i religijnych w konstytucjach

ANDORA

Artykuł 5

Powszechna Deklaracja Praw Człowieka stanowi część porządku prawnego Andory.

Artykuł 6

1. Wszystkie osoby są równe wobec prawa. Nikt nie może być dyskryminowany z powodu urodzenia, rasy, płci, pochodzenia, religii, poglądów lub jakiegokolwiek innej cechy osobistej bądź społecznej.
2. Do władz publicznych należy tworzenie takich warunków, aby równość i wolność jednostek mogły być faktycznie realizowane i egzekwowane.

Artykuł 11

1. Konstytucja zapewnia wolność przekonań, wolność religijną i swobodę kultu. Nikt nie może być zmuszany do ujawniania lub uzewnętrzniania swoich przekonań, swojej religii lub swoich wierzeń.
2. Wolność uzewnętrzniania własnej religii lub wierzeń podlega wyłącznie ograniczeniom ustanowionym w ustawie, niezbędnym dla ochrony bezpieczeństwa, porządku, zdrowia i moralności publicznej lub podstawowych praw i wolności innych osób.
3. Konstytucja gwarantuje Kościołowi katolickiemu swobodę i jawność działalności oraz zachowanie jego szczególnej współpracy z Państwem zgodnie z andorską tradycją. Konstytucja przyznaje podmiotom Kościoła katolickiego, które w świetle jego norm mają osobowość prawną, pełnię zdolności prawnej w obrębie ogólnego porządku andorskiego.

BELGIA

Artykuł 11

Korzystanie z praw i wolności przyznanych Belgom jest zapewnione bez jakiegokolwiek dyskryminacji. W tym celu ustawy i dekrety gwarantują w szczególności prawa i wolności mniejszości ideologicznych i filozoficznych.

Artykuł 19

Gwarantuje się wolność kultu religijnego i publicznego praktykowania go, jak również wolność wyrażania wszelkich poglądów w każdej dziedzinie. Wyjątek od tej zasady stanowi ściganie przestępstw popełnionych przy nadużywaniu tych wolności.

Artykuł 20

Nikt nie może być zmuszany do udziału w jakikolwiek sposób w aktach i obrzędach jakiegokolwiek kultu religijnego ani też do obchodzenia świąt przezeń ustanowionych.

Artykuł 21

Państwo nie ma prawa interweniować ani w mianowanie, ani we wprowadzanie na urząd duchownych jakiegokolwiek wyznania, jak też zabraniać im utrzymywania kontaktów ze swymi przełożonymi lub publikowania dokumentów; w tym ostatnim przypadku stosuje się zwykle zasady odpowiedzialności w dziedzinie prasy i publikacji.

Ślub wyznaniowy winien być poprzedzony ślubem cywilnym, z wyjątkiem przypadków, które w razie potrzeby określi ustawa.

Artykuł 24

§ 1. Zapewnia się wolność nauczania; zakazane są wszelkie środki prewencyjne, a ściganie przestępstw regulowane jest wyłącznie w drodze ustaw lub dekretów.

Wspólnota zapewnia rodzicom wolność jego wyboru.

Wspólnota organizuje nauczanie neutralne światopoglądowo.

Oznacza to zwłaszcza poszanowanie przekonań filozoficznych, ideologicznych i religijnych rodziców i uczniów.

Szkoły organizowane i prowadzone przez władze publiczne zapewniają młodzieży, aż do zakończenia obowiązku szkolnego, wybór między nauczaniem jednej z uznanych religii lub neutralnej światopoglądowo etyki.

§ 2. Jeżeli wspólnota pragnie przekazać część swych kompetencji w powyższym zakresie jednemu lub kilku organom autonomicznym, może to uczynić tylko w drodze dekretu przyjętego większością dwóch trzecich głosów.

§ 3. Każdy ma prawo do nauki przy poszanowaniu jego podstawowych praw i wolności. Nauka jest bezpłatna przez cały okres ustawowego obowiązku szkolnego.

Wszyscy uczniowie podlegający obowiązkowi szkolnemu mają prawo do edukacji religijnej lub etycznej na koszt wspólnoty.

BRAZYLIA

Artykuł 215

§ 2. Ustawa określa daty upamiętniające dni o ważnym znaczeniu dla poszczególnych grup etnicznych narodu.

BULGARIA

Artykuł 6

(1) Wszyscy ludzie rodzą się wolni i równi pod względem godności i praw.

(2) Wszyscy obywatele są równi wobec prawa. Zabronione jest ograniczanie praw i wolności tylko na podstawie rasy, narodowości, przynależności etnicznej, płci, pochodzenia, religii, wykształcenia, przekonań, przynależności politycznej, sytuacji osobistej i społecznej lub stanu majątkowego.

Artykuł 13

(1) Zapewnia się wolność wyznań.

(2) Instytucje religijne są oddzielone od państwa.

(3) Tradycyjną religią w Republice Bułgarii jest wyznanie prawosławne.

(4) Wspólnoty i instytucje wyznaniowe, jak również przekonania religijne nie mogą być wykorzystywane do celów politycznych.

Artykuł 37

(1) Wolność sumienia, wolność myśli i wyboru wyznania oraz poglądów religijnych lub ateistycznych są nienaruszalne. Państwo działa na rzecz utrzymania tolerancji i szacunku między wyznawcami różnych religii, jak również między wierzącymi a niewierzącymi.

(2) Wolność sumienia i wyznania nie może być skierowana przeciwko bezpieczeństwu narodowemu, łaadowi społecznemu, zdrowiu i moralności publicznej lub przeciwko prawom i wolnościom innych obywateli.

Artykuł 44

(1) Obywatele mogą się swobodnie zrzeszać.

(2) Zabronione są organizacje, których działalność skierowana jest przeciwko suwerenności, integralności terytorialnej kraju i jedności narodu, na rzecz wzniecania wrogości rasowej, narodowej, etnicznej lub religijnej, naruszania praw i wolności obywateli, jak również organizacje, które tworzą tajne lub paramilitarne struktury lub dążą do osiągnięcia swoich celów drogą przemocy.

(3) Ustawa określa organizacje, które podlegają rejestracji, tryb ich rozwiązywania, jak również ich stosunki z państwem.

Artykuł 54

(1) Każdy ma prawo do korzystania z narodowych i ogólnoludzkich wartości kulturalnych, jak również do rozwijania własnej kultury zgodnie ze swoją przynależnością etniczną, co jest uznawane i podlega ochronie przez ustawę.

CHILE

Artykuł 19

Konstytucja zapewnia każdemu:

(...)

6. Wolność sumienia, uzewnętrzniania wszelkich wierzeń i swobodne sprawowanie wszelkich kultów, które nie są sprzeczne z moralnością, dobrymi obyczajami lub porządkiem publicznym.

Wspólnoty religijne mogą wznosić i utrzymywać świątynie wraz z przyległościami pod warunkiem przestrzegania zasad bezpieczeństwa i higieny ustanowionych w ustawach i zarządzeniach.

Kościół, wyznania i instytucje religijne jakiegokolwiek kultu korzystają w zakresie ochrony majątku z praw przyznanych i uznawanych przez ustawy obowiązujące w danym momencie.

Świątynie i ich przyległości przeznaczone wyłącznie na potrzeby kultu są wolne od jakichkolwiek świadczeń.

CHORWACJA

Artykuł 15

W Republice Chorwacji członkom wszystkich mniejszości narodowych gwarantuje się równe prawa. Równość i ochronę praw mniejszości narodowych reguluje ustawa konstytucyjna uchwalona w trybie przewidzianym dla ustawy organicznej.

Członkom mniejszości narodowych, oprócz powszechnego prawa wyborczego, można w drodze ustawy przyznać szczególne prawo wybierania swoich deputowanych do Chorwackiego Saboru. Członkom wszystkich mniejszości narodowych gwarantuje się wolność deklarowania przynależności narodowej, posługiwania się swoim ojczystym językiem i alfabetem oraz autonomię kulturalną.

Artykuł 82

Ustawy (ustawy organiczne) regulujące prawa mniejszości narodowych uchwalane są przez Chorwacki Sabor większością dwóch trzecich głosów wszystkich deputowanych.

Artykuł 39

Zakazane i podlegające karze jest wzywianie do wojny albo podżeganie do niej w jakiegokolwiek formie, wzywianie albo podżeganie do użycia przemocy, do nienawiści narodowej, rasowej lub religijnej albo do wszelkiej innej nietolerancji.

Artykuł 40

Gwarantuje się wolność sumienia i wyznania oraz swobodnego, publicznego wyznawania religii albo innych przekonań.

Artykuł 41

Wszystkie wspólnoty religijne są równe wobec prawa i oddzielone od państwa.

Wspólnoty religijne mogą, zgodnie z ustawą, publicznie sprawować obrzędy religijne, zakładać szkoły, zakłady nauczania oraz inne placówki, powoływać instytucje socjalne i charytatywne oraz nimi zarządzać, zaś w swojej działalności korzystają z ochrony i pomocy państwa.

Artykuł 43

Wszystkim gwarantuje się wolność zrzeszania się w celu obrony ich interesów lub dla realizacji ich praw socjalnych, gospodarczych, politycznych, narodowych, kulturalnych albo też innych celów lub przekonań.

W tym celu każdy może swobodnie tworzyć związki zawodowe i inne zrzeszenia, wstępować do nich i występować, zgodnie z ustawą.

Korzystanie z tej wolności jest ograniczone zakazem zagrożenia przemocą demokratycznemu porządkowi konstytucyjnemu albo niepodległości, jedności i integralności terytorialnej Republiki Chorwacji.

CYPR

Artykuł 18

1. Każdy ma prawo do wolności myśli, sumienia i wyznania.
2. Wszystkie religie, których dogmat i obrządki nie są tajne, są wolne.
3. Wszystkie religie są równe wobec prawa. Z zastrzeżeniem kompetencji Izb Komunalnych określonych w Konstytucji, żaden akt władzy ustawodawczej, wykonawczej lub administracyjnej Republiki nie może dyskryminować żadnej instytucji religijnej ani religii.
4. Każdy jest wolny i ma prawo do wyznawania swojej wiary i do uzewnętrzniania swojej religii lub przekonań przez uprawianie kultu, nauczanie, praktykowanie lub uczestniczenie w obrzędach indywidualnie lub zbiorowo, publicznie lub prywatnie, i do zmiany religii lub przekonań religijnych.
5. Użycie przemocy fizycznej lub moralnej w celu zmuszenia osoby do zmiany religii lub powstrzymania jej od takiej zmiany jest zabronione.
6. Wolność uzewnętrzniania religii lub przekonań religijnych może być ograniczona jedynie w drodze ustawy i tylko wtedy, gdy jest to konieczne w interesie bezpieczeństwa Republiki, porządku konstytucyjnego, bezpieczeństwa publicznego, porządku publicznego, moralności publicznej lub ochrony praw i wolności zagwarantowanych każdej osobie przez Konstytucję.
7. Do chwili osiągnięcia szesnastego roku życia, decyzję w sprawie wyznawania religii przez taką osobę podejmuje jej prawny opiekun.
8. Żadna osoba nie może być zmuszana do płacenia podatków lub wnoszenia opłat przeznaczonych na cele religii innej niż jej własna.

Artykuł 28

1. Wszyscy są równi wobec prawa, administracji i wymiaru sprawiedliwości i mają prawo do równego traktowania i ochrony.
2. Każdy korzysta z pełni praw i wolności przewidzianych w Konstytucji bez jakiegokolwiek, pośredniej lub bezpośredniej, dyskryminacji wobec jakiegokolwiek osoby ze względu na jej przynależność do społeczności, rasę, religię, język, płeć, przekonania polityczne lub inne, pochodzenie narodowe lub społeczne, urodzenie, kolor skóry, bogactwo, klasę społeczną lub

ze względu na jakąkolwiek inną przyczynę, chyba że wyraźne postanowienia Konstytucji określą inaczej.

3. Żaden obywatel nie ma prawa do używania lub korzystania na terytorium Republiki z przywilejów związanych z tytułami szlacheckimi lub różnicującymi społecznie.

4. Żaden tytuł, tytuł szlachecki lub inny różnicujący społecznie nie mogą być nadane lub uznane w Republice.

CZECHY

Artykuł 2

(1) Państwo jest oparte na wartościach demokratycznych i nie może być skrepowane ani wyłączną ideologią, ani wyznaniem religijnym.

(2) Władzę państwową można wykonywać tylko w przypadkach i w zakresie określonym ustawą i w sposób, który określa ustawa.

(3) Każdy może czynić, co nie jest zabronione ustawą i nikt nie może być zmuszany do tego, czego ustawa nie nakazuje.

Artykuł 3

(1) Podstawowe prawa i wolności gwarantuje się wszystkim bez różnicy płci, rasy, koloru skóry, języka, wiary i religii, poglądów politycznych i innych, pochodzenia narodowego i społecznego, przynależności do mniejszości narodowościowej lub etnicznej, majątku, urodzenia lub pozycji.

(2) Każdy ma prawo swobodnie decydować o swojej narodowości. Zabrania się jakiegokolwiek wpływu na tę decyzję, jak również wszelkich form nacisku zmierzającego do wynarodowienia.

(3) Nikomu nie wolno pomniejszać prawa do korzystania z jego podstawowych praw i wolności.

Artykuł 24

Nikomiu nie może szkodzić przynależność do jakiegokolwiek mniejszości narodowościowej lub etnicznej.

Artykuł 25

(1) Obywatelom tworzącym mniejszości narodowościowe lub etniczne poręcza się wszechstronny rozwój, zwłaszcza prawo do wspólnego z innymi członkami mniejszości

rozwijania własnej kultury, do rozpowszechniania i otrzymywania informacji w języku macierzystym i zrzeszania się w zrzeszeniach narodowościowych. Szczegóły określa ustawa.

(2) Obywatelom należącym do mniejszości narodowościowych i etnicznych poręcza się także na zasadach określonych w ustawie:

- a) prawo do pobierania nauki w ich języku,
- b) prawo używania własnego języka w stosunkach urzędowych,
- c) prawo do uczestnictwa w podejmowaniu decyzji dotyczących mniejszości narodowościowych i etnicznych.

ESTONIA

§ 37

Każdy ma prawo do nauki. (...)

Każdy ma prawo do nauki w języku estońskim. Język nauczania w instytucji szkolnej dla mniejszości narodowych wybiera ta instytucja.

§ 40

Każdy ma prawo do wolności sumienia, wiary i myśli.

Przynależność do kościołów i wspólnot religijnych jest dobrowolna. Kościół państwowy nie istnieje.

Każdy ma prawo, zarówno sam jak i z innymi, publicznie lub prywatnie, odprawiać obrzędy religijne, jeżeli nie powoduje to uszczerbku dla porządku publicznego, zdrowia bądź moralności.

§ 50

Mniejszości narodowe mają prawo tworzyć dla dobra własnej kultury narodowej instytucje samorządowe na warunkach i w trybie określonym ustawą o autonomii kulturalnej mniejszości narodowych.

§ 51

Każdy ma prawo zwracać się do urzędów państwowych, samorządów lokalnych i ich funkcjonariuszy w języku estońskim i otrzymać odpowiedź w tym języku.

W regionach, gdzie nie mniej niż połowa stałych mieszkańców należy do mniejszości narodowych, każdy ma prawo otrzymać odpowiedź od instytucji państwowych, samorządów lokalnych i od ich funkcjonariuszy także w języku danej mniejszości narodowej.

§ 52

Językiem urzędowym w urzędach państwowych i samorządach lokalnych jest język estoński.

W regionach, gdzie język estoński nie jest językiem większości mieszkańców, samorzady lokalne mogą, w określonym w ustawie zakresie i trybie, prowadzić biurowość wewnętrzną w języku większości stałych. mieszkańców danego regionu.

Ustawa określa posługiwanie się językami obcymi, w tym także językami mniejszości narodowych w urzędach państwowych i w sądach w trakcie postępowania sądowego i wyjaśniającego.

FINLANDIA

§ 6

Równość

Wszyscy są równi wobec prawa

Nikt, bez uzasadnionej przyczyny, nie może być traktowany inaczej niż inni z powodu płci, wieku, pochodzenia, języka, religii, przekonań, poglądów, stanu zdrowia lub inwalidztwa ani z żadnego innego powodu odnoszącego się do jego osoby.

Dzieci są traktowane jako równoprawne jednostki i mają prawo wpływania, zgodnie ze swoim poziomem rozwoju, na sprawy, które ich dotyczą.

Popiera się równouprawnienie płci w aktywności społecznej i w życiu zawodowym, w szczególności przy ustalaniu płac i innych warunków zatrudnienia, zgodnie z postanowieniami odrębnych ustaw.

§ 11

Wolność wyznania i sumienia

Każdemu zapewnia się wolność wyznania i sumienia.

Wolność wyznania i sumienia obejmuje prawo do wyznawania i praktykowania religii, prawo do głoszenia swoich przekonań oraz prawo przynależności lub nienależenia do związku wyznaniowego.

Nikt nie jest zobowiązany wbrew swoim przekonaniom do udziału w praktykach religijnych.

§ 17

Prawo do własnego języka i kultury

Językami narodowymi Finlandii są języki fiński i szwedzki.

Prawo każdego do używania przed sądem i w innych instytucjach państwowych w sprawach jego dotyczących własnego języka, fińskiego lub szwedzkiego, jak również prawo do obsługi w urzędach w tym języku gwarantuje ustawa.

Państwo zaspokaja kulturalne i społeczne potrzeby mieszkańców fińsko i szwedzkojęzycznych na równoprawnych zasadach.

Lapończycy, jako ludność autochtoniczna, oraz Romowie i inne grupy etniczne, mają prawo do zachowania i rozwijania swojego języka ojczystego i kultury.

Prawo Lapończyków do używania własnego języka w urzędach państwowych określa ustawa. Prawa osób używających języka migowego oraz tych, które z powodu swojego inwalidztwa potrzebują pomocy w mówieniu lub tłumaczeniu, gwarantuje ustawa.

GRECJA

Artykuł 3

1. Dominującą religią w Grecji jest religia Wschodnioprawosławnego Kościoła Chrystusowego.

Prawosławny Kościół Grecji, uznający Pana Naszego Jezusa Chrystusa za głowę Kościoła, jest nierozzerwalnie związany w swoich dogmatach z Wielkim Kościołem Konstantynopola i ze wszystkimi innymi kościołami chrześcijańskimi uznającymi te dogmaty, przestrzegając niezmiennie, podobnie jak te kościoły, świętych kanonów apostoelskich i synodalnych oraz świętych tradycji.

Kościół jest autokefaliczny i zarządzany przez Święty Synod, w skład którego wchodzi sprawujący aktualnie swe funkcje biskupi, oraz przez Stały Święty Synod, który, wywodząc się ze Świętego Synodu, jest tworzony, tak jak jest to określone w Karcie Statutowej Kościoła i zgodnie z postanowieniami Księgi Patriarchalnej z 29 czerwca 1850 r. oraz Aktu Synodalnego z 4 września 1928 r.

Ustrój wyznaniowy wprowadzony w niektórych regionach państwa nie jest sprzeczny z postanowieniami poprzedniego ustępu.

3. Tekst Pisma Świętego pozostaje niezmienny.

Oficjalne tłumaczenie Pisma Świętego na jakikolwiek inny język, bez uprzedniej zgody Greckiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego oraz Wielkiego Kościoła Chrystusowego w Konstantynopolu, jest zabronione.

Artykuł 54

1. Każdy ma prawo swobodnie rozwijać swoją osobowość i uczestniczyć w życiu społecznym, ekonomicznym i politycznym kraju pod warunkiem, że nie narusza to praw innych ani nie stanowi naruszenia Konstytucji lub dobrych obyczajów.

2. Każdy, kto znajduje się na terytorium greckim, korzysta z pełnej ochrony swojego życia, honoru i wolności, bez względu na narodowość, przynależność rasową, język, przekonania religijne lub polityczne.

Dopuszczalne są wyjątki w przypadkach przewidzianych w prawie międzynarodowym.

GRUZJA

Artykuł 9

1. Państwo uznaje pełną wolność wyznania i przekonań religijnych, szczególną rolę Gruzińskiego Kościoła Prawosławnego i Apostolskiego w historii Gruzji oraz jego niezależność od państwa.

2. Stosunki między państwem a Gruzińskim Kościołem Prawosławnym i Apostolskim określa porozumienie konstytucyjne. Porozumienie konstytucyjne pozostaje w całkowitej zgodności z powszechnie uznawanymi zasadami i normami prawa międzynarodowego, w szczególności w sferze praw człowieka i podstawowych wolności.

Artykuł 14

Wszyscy ludzie rodzą się wolni i równi wobec prawa bez względu na rasę, kolor skóry, język, płeć, wyznanie, przekonania polityczne i inne poglądy, narodowość, pochodzenie etniczne i społeczne, posiadany majątek, status społeczny oraz miejsce zamieszkania.

Artykuł 26

(...)

Niedopuszczalne jest tworzenie i działalność organizacji politycznych i społecznych, których celem jest obalenie lub zmiana, z użyciem siły, porządku konstytucyjnego Gruzji, zamach na niepodległość kraju, naruszenie jego integralności terytorialnej lub nawoływanie do wojny lub przemocy, podżeganie do nienawiści narodowej, etnicznej, religijnej lub społecznej (...).

Artykuł 38

1. Obywatele Gruzji są równi w sferze życia społecznego, gospodarczego, kulturalnego i politycznego, niezależnie od przynależności narodowej, etnicznej oraz tożsamości religijnej i językowej. Zgodnie z powszechnie uznanymi zasadami i normami prawa międzynarodowego mają oni prawo swobodnie, bez jakiegokolwiek dyskryminacji i ingerencji, rozwijać własną kulturę oraz posługiwać się językiem ojczystym w życiu osobistym i publicznym.

2. Zgodnie z powszechnie uznanymi zasadami i normami prawa międzynarodowego korzystanie z praw mniejszości narodowych nie może godzić w suwerenność, struktury państwa, integralnością terytorialną i niepodległością polityczną Gruzji.

HISZPANIA

Artykuł 2

Konstytucja opiera się na nierozzerwalnej jedności Narodu hiszpańskiego, wspólnej i niepodzielnej ojczyzny wszystkich Hiszpanów, a także uznaje i zapewnia prawo do autonomii stanowiących go narodowości i regionów oraz solidarność między wszystkimi.

Artykuł 3

1. Kastylijski jest hiszpańskim urzędowym językiem państwa. Wszyscy Hiszpanie mają obowiązek go znać i prawo posługiwać się nim.

2. Pozostałe języki hiszpańskie są również językami urzędowymi w odpowiednich wspólnotach autonomicznych, zgodnie z ich statutami.

3. Bogactwo różnych odmian językowych Hiszpanii jest dziedzictwem kulturowym, które jest przedmiotem szczególnego poszanowania i szczególnej ochrony.

Artykuł 4

1. Flaga Hiszpanii składa się z trzech poziomych pasów: czerwonego, żółtego, czerwonego; pas żółty jest dwukrotnie szerszy niż każdy z pasów czerwonych.

2. Statuty mogą uznać własne flagi i godła wspólnot autonomicznych. Będą one umieszczone wraz z flagą Hiszpanii na budynkach publicznych oraz stosowane w ich aktach urzędowych.

Artykuł 14

Hiszpanie są równi wobec prawa. Niedopuszczalna jest wszelka dyskryminacja z powodu pochodzenia, rasy, płci, religii, poglądów albo jakichkolwiek innych osobistych lub społecznych warunków lub okoliczności.

Artykuł 16

1. Zapewnia się jednostkom i wspólnotom wolność w sferze ideologii, religii i kultu. Korzystanie z tych wolności podlega tylko takim ograniczeniom, jakie są konieczne dla utrzymania ładu publicznego chronionego przez ustawę.

2. Nikt nie może być zobowiązany do składania oświadczeń co do swej ideologii, religii lub swych przekonań.

3. Żadne wyznanie nie ma charakteru państwowego.

Władze publiczne uwzględniają przekonania religijne społeczeństwa hiszpańskiego i utrzymują wynikające z tego stosunki współpracy z Kościołem Katolickim i pozostałymi wyznaniami.

IRLANDIA

Artykuł 40

1. Wszyscy obywatele, jako istoty ludzkie, są równi wobec prawa.

Artykuł 44

1. Państwo uznaje, iż publiczne oddawanie czci i hołdu jest należne Bogu Wszechmocnemu. Otacza Jego Imię czcią i szacunkiem oraz poważa religię.

2. 1° Każdemu obywatelowi gwarantuje się wolność sumienia, swobodę wyznania i swobodę praktyk religijnych, z uwzględnieniem zasad porządku publicznego i moralności.

2° Państwo zobowiązuje się nie wspomagać finansowo żadnej religii.

3° Państwo nie stwarza ograniczeń prawnych ani nie dyskryminuje ze względu na wyznawaną religię, wierzenia lub status.

4° Ustawy zapewniające pomoc państwa dla szkół nie mogą wprowadzać dyskryminacji między szkołami prowadzonymi przez wyznawców różnych religii ani nie mogą naruszać prawa każdego dziecka do uczęszczania do szkoły otrzymującej dotacje publiczne, bez konieczności brania udziału w edukacji religijnej prowadzonej w takiej szkole.

5° Każde wyznanie ma prawo prowadzić swoje sprawy, posiadać, nabywać i zarządzać ruchomościami i nieruchomościami, oraz utrzymywać instytucje dla celów religijnych lub dobroczynnych.

6° Własność wyznania bądź instytucji edukacyjnej nie podlega przejęciu przez państwo, z wyjątkiem przekształcenia w niezbędne zakłady użyteczności publicznej, za odszkodowaniem.

LITWA

Artykuł 25

Człowiek ma prawo do własnych przekonań i swobody ich wyrażania.

Nikomu nie można utrudniać poszukiwania, otrzymywania i rozpowszechniania informacji oraz idei.

Wolność wyrażania przekonań, otrzymywania i rozpowszechniania informacji nie może być ograniczona inaczej niż w drodze ustawy i jedynie gdy jest to konieczne dla ochrony zdrowia, honoru oraz godności człowieka, życia prywatnego, moralności lub ustroju konstytucyjnego.

Wolność wyrażania przekonań i rozpowszechniania informacji jest niepołączalna z działalnością przestępczą, szerzeniem nienawiści narodowej, rasowej, religijnej i społecznej, przemocy i dyskryminacji, a także z oszczerstwem i dezinformacją.

Obywatel ma prawo do otrzymywania, w trybie określonym przez ustawę, informacji o sobie, będących w posiadaniu instytucji państwowych.

Artykuł 26

Wolność myśli, religii i sumienia nie podlega ograniczeniom.

Każdy człowiek ma prawo do swobodnego wyboru religii lub wiary i wyznawania ich samemu lub z innymi, prywatnie lub publicznie, poprzez modlitwę, odprawianie obrzędów, praktykowanie i nauczanie.

Nikt nie może zmuszać ani być zmuszany do wybierania lub wyznawania jakiegokolwiek religii lub wiary.

Wolność człowieka do wyznawania i szerzenia religii lub wiary nie może być ograniczona inaczej niż w drodze ustawy i tylko, gdy jest to konieczne dla zagwarantowania bezpieczeństwa i porządku publicznego, zdrowia i moralności, a także podstawowych praw i wolności innych osób.

Rodzice i opiekunowie bez przeszkód troszczą się o zgodne ze swymi przekonaniami religijne i etyczne wychowanie swoich dzieci i podopiecznych.

Artykuł 27

Przekonania, wyznawana religia ani wiara nie mogą być usprawiedliwieniem dla przestępstw lub nieprzestrzegania ustaw.

Artykuł 29

Wszyscy ludzie są równi wobec prawa oraz sądu, innych instytucji państwowych oraz funkcjonariuszy.

Niedozwolone jest ograniczanie praw człowieka lub ustanawianie przywilejów ze względu na płeć, rasę, narodowość, język, pochodzenie, położenie społeczne, wiarę, przekonania lub poglądy.

Artykuł 43

Państwo uznaje tradycyjne kościoły i organizacje religijne Litwy, a inne zaś uznaje, jeżeli mają oparcie w społeczeństwie, a ich nauka i obrzędy nie są sprzeczne z ustawą i moralnością.

Uznane przez państwo kościoły i organizacje religijne mają osobowość prawną.

Kościoły i organizacje religijne bez przeszkód głoszą swą naukę, odprawiają obrzędy, mają domy modlitwy, instytucje dobroczynne i szkoły przygotowujące duchownych.

Kościoły i organizacje religijne bez przeszkód rządzą się swymi kanonami i statutami.

Pozycję kościołów i organizacji religijnych w państwie określa porozumienie lub ustawa.

Nauka głoszona przez kościoły i organizacje religijne, wszelka inna działalność wyznaniowa, a także domy modlitwy nie mogą być wykorzystywane w celach sprzecznych z Konstytucją i ustawami.

W Litwie nie istnieje religia państwowa.

LUKSEMBURG

Artykuł 19

Zapewnia się wolność wyznania i publicznego sprawowania kultu, a także wolność wyrażania swoich poglądów religijnych, z zastrzeżeniem ścigania przestępstw popełnionych przy korzystaniu z tych wolności.

Artykuł 20

Nikt nie może zostać zmuszony do uczestniczenia w jakikolwiek sposób w czynnościach i ceremoniach żadnego wyznania ani do przestrzegania jego dni wolnych od pracy.

MAROKO

Artykuł 3

Religią państwową jest Islam, przy czym państwo gwarantuje wszystkim wolność wyznania.

Artykuł 7

(...)

Zakazuje się tworzenia partii politycznych o charakterze religijnym, opartych na kryterium językowym, etnicznym oraz regionalnym lub jakimkolwiek innym kryterium dyskryminującym lub sprzecznym z prawami człowieka.

Zakazane jest tworzenie partii politycznych, których cele są sprzeczne z religią muzułmańską, ustrojem monarchicznym, zasadami konstytucyjnymi, zasadami demokracji albo naruszają jedność narodową i integralność terytorium Królestwa.

(...)

MOŁDAWIA

Artykuł 10

Jedność narodu i prawo do tożsamości

(1) Fundamentem państwa jest jedność narodu Republiki Mołdawii. Republika Mołdawii jest wspólną i niepodzielną ojczyzną wszystkich jej obywateli.

(2) Państwo uznaje i gwarantuje prawo wszystkich obywateli do zachowania, rozwoju i wyrażania swojej tożsamości etnicznej, kulturowej, językowej i religijnej.

Artykuł 16

Równość

- (1) Poszanowanie i ochrona jednostki stanowią podstawowy obowiązek państwa.
- (2) Wszyscy obywatele Republiki Mołdawii są równi wobec prawa i wobec władz publicznych, bez względu na rasę, narodowość, pochodzenie etniczne, język, religię, płeć, poglądy, przynależność polityczną, posiadany majątek i pochodzenie społeczne.

Artykuł 31

Wolność sumienia

- (1) Zapewnia się wolność sumienia. Winna być ona realizowana w duchu tolerancji i wzajemnego poszanowania.
- (2) Wszystkie wyznania religijne są niezależne i w swojej organizacji kierują się własnymi normami, spełniając warunki przewidziane ustawą.
- (3) W stosunkach między wyznaniem religijnym zabrania się okazywania jakichkolwiek przejawów wrogości.
- (4) Wyznania religijne są autonomiczne, odrębne od państwa, i korzystają z jego wsparcia, w szczególności poprzez umożliwienie praktykowania religii w wojsku, szpitalach, zakładach karnych, domach opieki i sierocińcach.

Artykuł 32

Wolność słowa i wypowiedzi

- (1) Zapewnia się każdemu obywatelowi swobodę myśli, opinii, jak i swobodę publicznego wypowiedzenia się za pomocą słowa, obrazu lub w inny możliwy sposób.
- (2) Swoboda wypowiedzi nie może naruszać czci, godności ani prawa innej osoby do własnych poglądów.
- (3) Zakazane jest i podlega karze przewidzianej ustawą występowanie przeciwko i zniesławianie państwa i narodu, podżeganie do wojny napastniczej, nienawiści narodowej, rasowej lub religijnej, nawoływanie do dyskryminacji, separatyzmu terytorialnego, przemocy publicznej, jak i inne działania zagrażające porządkowi konstytucyjnemu.

PORTUGALIA

Artykuł 13

(Zasada równości)

1. Wszystkim obywatelom przysługuje taka sama godność społeczna i wszyscy obywatele są równi wobec prawa.
2. Nikt nie może być uprzywilejowany, wyróżniony, poszkodowany, pozbawiony któregoś z praw lub zwolniony z jakiegokolwiek obowiązku ze względu na pochodzenie, płeć, rasę, język, miejsce pochodzenia, religię, przekonania polityczne lub ideologiczne, wykształcenie, sytuację materialną, położenie społeczne lub orientację seksualną.

Artykuł 41

(Wolność sumienia, religii i kultu)

1. Wolność sumienia, religii i kultu jest nienaruszalna.
2. Nikt nie może być prześladowany, pozbawiony praw albo zwolniony z obowiązków lub powinności obywatelskich z powodu swoich poglądów lub praktyk religijnych.
3. Nikt nie może być indagowany przez jakikolwiek organ władzy o swoje poglądy lub praktyki religijne, z wyjątkiem przypadku zbierania danych statystycznych, niemożliwych do powiązania z konkretnymi osobami, ani ponosić uszczerbku w przypadku odmówienia odpowiedzi.
4. Kościoły i inne wspólnoty religijne są rozdzielone od państwa i są wolne w swojej organizacji oraz wykonywaniu swoich funkcji i sprawowaniu kultu.
5. Zapewnia się wolność nauczania wszelkich religii prowadzonego w obrębie danego wyznania, a także wolność korzystania z własnych środków społecznego przekazu w celu prowadzenia swojej działalności.
6. Zapewnia się, zgodnie z ustawą, prawo do odmowy służby wojskowej z powodu przekonań.

SŁOWENIA

Artykuł 5

Słowenia chroni na swoim terytorium prawa człowieka i podstawowe wolności. Chroni i zapewnia prawa autochtonicznych wspólnot narodowych – włoskiej i węgierskiej. Dbą o dobro autochtonicznych słoweńskich mniejszości narodowych w państwach sąsiednich i Słoweńców na obczyźnie oraz wspiera zachowanie ich związków z ojczyzną. Dbą o zachowanie bogactwa naturalnego i dziedzictwa kulturalnego, a także zapewnia harmonijny rozwój cywilizacyjny i kulturalny Słowenii.

Słoweńcy nieposiadający obywatelstwa słoweńskiego mogą korzystać w Słowenii ze szczególnych praw i przywilejów. Charakter i zakres tych praw i przywilejów określa ustawa.

Artykuł 7

Państwo i wspólnoty religijne są rozdzielone.

Wspólnoty religijne są równouprawnione; przysługuje im swoboda działalności.

Artykuł 14

(równość wobec prawa)

Wszystkim, bez względu na narodowość, rasę, płeć, język, religię, polityczne lub inne przekonania, sytuację majątkową, urodzenie, wykształcenie, status społeczny, niepełnosprawność lub inne okoliczności osobiste, zapewnia się w Słowenii równe prawa człowieka i podstawowe wolności.

Wszyscy są równi w obliczu prawa.

Artykuł 41

(wolność sumienia)

Każdemu przysługuje wolność praktykowania religii i innych wierzeń prywatnie bądź publicznie.

Nikt nie jest zobowiązany do określenia swojej religii lub innych wierzeń.

Rodzice mają prawo zapewnić dzieciom wychowanie religijne i moralne zgodne ze swoimi przekonaniem.

Wychowanie dziecka mające na uwadze zasady religijne i moralne musi uwzględniać jego wiek, stopień dojrzałości, a także wolność jego sumienia, wyznania oraz inne wierzenia i przekonania.

Artykuł 63

(zakaz nawoływania do nierównoprawnego traktowania, do nietolerancji, przemocy i wojny)

Sprzeczne z Konstytucją jest jakiegokolwiek nawoływanie do nierównoprawnego traktowania oraz zachęcanie do nienawiści i nietolerancji z powodów narodowych, rasowych, religijnych lub innych.

Sprzeczne z Konstytucją jest nawoływanie do przemocy i wojny.

Artykuł 64

(szczególne prawa autochtonicznych wspólnot narodowych włoskiej i węgierskiej w Słowenii)

Autochtonicznym wspólnotom narodowym włoskiej i węgierskiej oraz ich członkom zapewnia się prawo do swobodnego posługiwania się symbolami narodowymi, do zakładania organizacji mających na celu kultywowanie ich narodowej tożsamości oraz do rozwoju gospodarczego, kulturalnego, działalności naukowo-badawczej, a także działalności w dziedzinie informacji publicznej i publikacji.

Obie te wspólnoty i ich członkowie mają, zgodnie z ustawą, prawo do wychowywania i nauczania we własnym języku, a także do planowania i rozwijania programów tego wychowywania i nauczania.

Ustawa określi regiony, w których jest obowiązkowe nauczanie w dwóch językach.

Wspólnotom narodowym i ich członkom zapewnia się prawo do utrzymywania więzi z ich ojczystymi narodami i państwami.

Państwo popiera finansowo i moralnie urzeczywistnienie tego prawa.

W regionach, w których żyją wspólnoty narodowe, ich członkowie mogą tworzyć organizacje samorządowe dla realizacji swoich praw.

Państwo może, na wniosek wspólnot narodowych, zlecić organizacjom samorządowym wykonywanie określonych zadań należących do kompetencji państwa i zapewnić im środki realizacji tych zadań.

Wspólnoty narodowe są bezpośrednio reprezentowane w organach przedstawicielskich samorządów lokalnych i w Zgromadzeniu Państwowym.

Ustawa określi położenie i sposób realizacji praw wspólnot narodowych włoskiej i węgierskiej w regionach, w których zamieszkują, obowiązki samorządowych wspólnot

lokalnych w realizacji tych praw, jak również prawa przysługujące członkom wspólnot narodowych zamieszkałym poza ich regionami.

Zapewnia się prawa obu wspólnot narodowych i ich członków bez względu na ich liczbę.

Ustawy, inne akty normatywne oraz akty, które dotyczą realizacji praw przysługujących narodowym wspólnotom włoskiej i węgierskiej, z mocy niniejszej konstytucji nie mogą być wydawane bez zgody przedstawicieli zainteresowanej wspólnoty lub wspólnot narodowych.

Artykuł 65

(położenie i szczególne prawa wspólnoty Romów w Słowenii)

Położenie i szczególne prawa wspólnoty Romów, którzy mieszkają w Słowenii określa ustawa.

SŁOWACJA

Artykuł 1

1. Republika Słowacka jest suwerennym i demokratycznym państwem prawnym. Nie jest związana żadną ideologią ani religią.

Artykuł 12

1. Ludzie są wolni i równi w godności i w prawach. Podstawowe prawa i wolności nie mogą być odbierane, zbywane, nie ulegają przedawnieniu i uchyleniu.

2. Podstawowe prawa i wolności są gwarantowane na terytorium Republiki Słowackiej każdemu, bez względu na płeć, rasę, kolor skóry, język, wiarę i religię, przekonania polityczne bądź inne, pochodzenie narodowe lub społeczne, przynależność do narodowości lub grupy etnicznej, majątek, urodzenie albo inną okoliczność. Nikogo nie można z tych powodów krzywdzić, stawiać w sytuacji uprzywilejowanej albo dyskryminować.

3. Każdy ma prawo do swobodnego decydowania o swojej narodowości. Wywieranie wpływu na tę decyzję i wszelkie formy nacisku zmierzające do wynarodowienia są zakazane.

4. Nikt nie może ponieść uszczerbku w swoich prawach ze względu na to, że korzysta ze swoich podstawowych praw i wolności.

Artykuł 24

1. Gwarantuje się wolność myśli, sumienia, wyznania religijnego i wiary. Prawo to obejmuje możliwość zmiany wyznania religijnego lub wiary. Każdy ma prawo do niewyznawania żadnej religii. Każdy ma prawo publicznie okazywać swoje przekonania.

2. Każdy ma prawo swobodnie wyznawać swoją religię lub wiarę, indywidualnie bądź wspólnie z innymi, prywatnie lub publicznie, poprzez nabożeństwo, czynności religijne, zachowanie obrzędów albo uczestnicząc w nauczaniu.

3. Kościoły i wspólnoty religijne zarządzają samodzielnie swoimi sprawami, zwłaszcza ustanawiając swoje organy, swoich duchownych, zapewniając naukę religii i zakładając zakonne i inne kościelne instytucje niezależne od organów państwowych.

4. Warunki wykonywania praw określonych w ust. 1–3 można ograniczyć tylko ustawą, jeżeli jest to niezbędne w demokratycznym społeczeństwie dla ochrony porządku publicznego, zdrowia i moralności albo praw i wolności innych.

Artykuł 33

Przynależność do jakiegokolwiek mniejszości narodowej lub grupy etnicznej nie może przynosić nikomu szkody.

Artykuł 34

1. Obywatelom tworzącym w Republice Słowackiej mniejszości narodowe lub grupy etniczne gwarantuje się wszechstronny rozwój, zwłaszcza prawo rozwijania własnej kultury wspólnie z innymi członkami mniejszości albo grupy, prawo propagowania i otrzymywania informacji w ojczystym języku, organizowania się w narodowościowych towarzystwach, zakładania i utrzymywania instytucji oświatowych i kulturalnych. Szczegóły określa ustawa.

2. Obywatelom należącym do mniejszości narodowych lub grup etnicznych gwarantuje się, na warunkach określonych w ustawie, oprócz prawa do poznania języka państwowego, także:

a) prawo do pobierania nauki w ich języku,

b) prawo używania swojego języka w kontaktach urzędowych,

c) prawo uczestnictwa w rozwiązywaniu spraw dotyczących mniejszości narodowych i grup etnicznych.

3. Wykonywanie praw obywateli należących do mniejszości narodowych i grup etnicznych gwarantowanych w niniejszej Konstytucji nie może prowadzić do zagrożenia suwerenności i jedności terytorialnej Republiki Słowackiej oraz dyskryminacji innych obywateli.

SZWECJA

Rozdział 1

Podstawy ustroju państwowego

Wolność wypowiedzi

§ 1

Każdemu obywatelowi gwarantuje się następujące prawa i wolności w stosunkach z instytucjami publicznymi:

(...)

6. wolność wyznania: wolność wyznawania samemu lub z wspólnie z innymi swojej religii.

(...)

§ 2

Władza publiczna wykonywana jest z poszanowaniem równości wszystkich ludzi oraz wolności i godności osoby ludzkiej.

(...)

Instytucje publiczne winny wspierać zasadę równości we wszelkich sferach życia społecznego, umożliwiać czynny w nim udział oraz dbać o poszanowanie praw dzieci. Instytucje publiczne przeciwdziałają dyskryminacji obywateli z powodu płci, koloru skóry, pochodzenia narodowego lub etnicznego, przynależności językowej lub wyznaniowej, niepełnosprawności, orientacji seksualnej, wieku lub innej cechy jednostek.

Wspiera się Samów i inne mniejszości etniczne, językowe lub wyznaniowe w ich dążeniu do zachowania i rozwoju własnej kultury i wspólnoty.

Rozdział 2

Podstawowe prawa i wolności

§ 2

Nikt, w swoich relacjach z instytucjami publicznymi, nie może być zmuszany do ujawnienia swoich poglądów politycznych, religijnych i kulturalnych, ani pozostających z nimi w związku. Ponadto nikt też nie może być zmuszany do uczestnictwa w zgromadzeniu mającym na celu kształtowanie opinii oraz w demonstracji, jak też do przynależności do organizacji politycznej, związku wyznaniowego lub innego stowarzyszenia, mających na celu ujawnianie poglądów określonych w zdaniu 1 niniejszego paragrafu.

(...)

Ochrona przed dyskryminacją

§ 12

Żadna ustawa ani inny akt normatywny nie mogą prowadzić do dyskryminacji obywatela ze względu na jego przynależność do mniejszości z powodu rasy, koloru skóry lub pochodzenia etnicznego, lub z innych względów, bądź z powodu orientacji seksualnej.

§ 13

Żadna ustawa ani inny akt normatywny nie mogą prowadzić do dyskryminacji obywatela z powodu płci, chyba że przepis dotyczy promowania równości między mężczyznami i kobietami, bądź obowiązku służby wojskowej lub innych odpowiednich obowiązków służbowych.

TURCJA

X. Równość wobec prawa

Artykuł 10

Wszyscy są równi wobec prawa bez względu na język, rasę, kolor skóry, płeć, poglądy polityczne i przekonania filozoficzne, religię, wyznanie, bądź inne względy.

Kobieta i mężczyzna mają równe prawa. Państwo jest obowiązane zagwarantować wprowadzenie tej zasady w życie. Podejmowane w tym celu kroki nie mogą być interpretowane jako sprzeczne z zasadą równości wobec prawa.

Kroki podejmowane dla zapewnienia szczególnej ochrony dzieciom, osobom starszym i osobom niepełnosprawnym oraz wdowom i sierotom po poległych lub zmarłych w trakcie służby a także inwalidom i weteranom, nie są traktowane jako sprzeczne z zasadą równości wobec prawa.

Nie przyznaje się przywilejów żadnej jednostce, rodzinie, grupie czy klasie.

Organy państwowe i władze administracyjne mają obowiązek przestrzegania zasady równości wobec prawa we wszystkich swoich działaniach.

VI. Wolność sumienia i wyznania

Artykuł 24

Każdy ma prawo do wolności sumienia, wyznania religijnego i światopoglądu.

Sprawowanie kultu, udział w nabożeństwach i uroczystości religijnych jest dobrowolny, o ile nie narusza to postanowień artykułu .

Nikt nie może być zmuszany do sprawowania kultu, uczestniczenia w nabożeństwach i uroczystościach religijnych, ujawniania swojego wyznania i światopoglądu; nikt nie może być represjonowany i lub oskarżony ze względu na swoje wyznanie lub światopogląd.

Edukacja w zakresie religii i etyki odbywa się pod nadzorem i kontrolą państwa. Nauczanie kultury religijnej i wychowanie moralne winno znajdować się w obowiązkowym programie dla szkół podstawowych i średnich. Uczęszczanie na inne zajęcia z religii jest dobrowolne, a w przypadku nieletnich pozostawione życzeniu ich opiekunów prawnych.

Nikomu nie wolno w jakikolwiek sposób wykorzystywać i nadużywać religii, uczuć religijnych i obiektów sakralnych w celu zapewnienia sobie osobistych lub politycznych wpływów lub korzyści albo w celu choćby częściowego oparcia podstawowego porządku prawnego, politycznego, ekonomicznego i socjalnego państwa na dogmatach religijnych.

WĘGRY

Artykuł VII

1. Każdy ma prawo do wolności przekonań, sumienia i wyznania.

Prawo to zawiera w sobie wolność wyboru bądź zmiany religii lub innych przekonań, a także wolność ich głoszenia bądź nieujawniania, praktykowania lub nauczania swojej religii lub innych przekonań poprzez religijne rytuały lub inne zachowania.

2. Osoby wyznające te same zasady wiary, w celu praktykowania swojej religii mogą ustanowić wspólnoty religijne, których organizację określa ustawa organiczna.

3. Państwo i wspólnoty religijne winny działać niezależnie.

Wspólnoty religijne są autonomiczne.

4. Państwo i wspólnoty religijne mogą współpracować dla osiągnięcia społecznych celów. Na wniosek wspólnoty religijnej, Zgromadzenie Krajowe podejmuje decyzję o współpracy.

Wspólnoty religijne uczestniczące w takiej współpracy działają jako zarejestrowane kościoły. Państwo może przyznać zarejestrowanym kościołom szczególne uprawnienia w zakresie, jaki odpowiada ich udziałowi w realizacji zadań służących osiągnięciu społecznych celów.

5. Zasady dotyczące wszystkich wspólnot religijnych, jak również warunki współpracy, zarejestrowane kościoły oraz szczegółowe zasady ich funkcjonowania określa ustawa organiczna.

Artykuł IX

1. Każdy ma prawo do swobodnego głoszenia swych poglądów.

2. Węgry uznają i chronią wolność prasy oraz jej różnorodność, zapewniają także warunki swobodnej komunikacji niezbędnej do kształtowania się demokratycznej opinii publicznej.
3. Mając na uwadze właściwe dostarczenie informacji niezbędnej dla kształtowania demokratycznej opinii publicznej w okresie kampanii wyborczej, reklamy polityczne mogą być publikowane w mediach wyłącznie nieodpłatnie i na warunkach zapewniających równość szans, określonych w ustawie organicznej.
4. Korzystanie z wolności słowa nie może mieć na celu naruszenia godności innych osób.
5. Korzystanie z wolności słowa nie może mieć na celu naruszenia godności Narodu węgierskiego, ani godności jakiegokolwiek wspólnoty o charakterze narodowym, etnicznym, rasowym lub religijnym. Członkowie tych wspólnot zgodnie z postanowieniami ustawy mają prawo do dochodzenia swoich roszczeń przed sądem, występując przeciwko wyrażaniu opinii, która godzi we wspólnotę, powołując się na naruszenie ich godności ludzkiej.
6. Szczegółowe przepisy dotyczące wolności prasy oraz organu nadzorującego działalność mediów, prasę i rynek usług medialnych określa ustawa organiczna.

Artykuł XV

1. Wszyscy są równi wobec prawa. Każdy człowiek posiada zdolność prawną.
2. Węgry gwarantują każdemu podstawowe prawa bez względu na rasę, kolor skóry, płeć, niepełnosprawność, język, wyznanie religijne, polityczne bądź inne poglądy, pochodzenie narodowe bądź społeczne, sytuację związaną z majątkiem, urodzeniem lub inne cechy.
3. Kobiety i mężczyźni mają równe prawa.
4. Węgry specjalnymi działaniami wspomagają realizację zasady równości szans i awansu społecznego.
5. Węgry specjalnymi działaniami chronią rodziny, dzieci, kobiety, osoby starsze oraz osoby niepełnosprawne.

WŁOCHY

Artykuł 3

Wszyscy obywatele mają jednakową godność społeczną i są równi wobec prawa bez względu na płeć, rasę, język, religię, poglądy polityczne, położenie osobiste i społeczne.

Zadaniem Republiki jest usuwanie przeszkód natury ekonomicznej i społecznej, które ograniczając faktycznie wolność i równość obywateli, krępują pełny rozwój osoby ludzkiej

i efektywny udział wszystkich pracujących w politycznej, gospodarczej i społecznej organizacji kraju.

Artykuł 6

Republika chroni za pomocą specjalnych przepisów mniejszości językowe.

Artykuł 7

Państwo i Kościół katolicki są, każde we własnym zakresie, niezależne i suwerenne. Ich stosunki są regulowane przez Pakty Laterańskie. Zmiany Paktów, przyjęte przez obie strony, nie wymagają procedury rewizji konstytucyjnej.

Artykuł 8

Wszystkie wyznania religijne są jednakowo wolne wobec prawa.

Wyznania religijne inne niż katolickie mają prawo organizowania się według własnych przepisów, o ile nie są one sprzeczne z włoskim porządkiem prawnym.

Ich stosunki z państwem są regulowane przez ustawę na podstawie porozumień z właściwymi przedstawicielstwami.

Opracował: **Andrzej Skiba**

Instytut Politologii

Wydział Nauk Społecznych

Uniwersytetu Gdańskiego